	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชยะหา		
	วิธีปฏิบัติงาน (Work Instruction)	เอกสารหมายเลข : WI-YH-IPD-016	จัดทำเมื่อ : 10/06/2567
		ฉบับที่ : A วันที่ออกเอกสาร : 10/06/2567	แก้ไขครั้งที่ : 00 หน้าที่ : 1 ของ 21 หน้า

เรื่อง : แนวทางการพยาบาลดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (COPD)

หน่วยงาน ผู้ป่วยใน

กลุ่มงาน การพยาบาล

ระเบียบปฏิบัติงาน

เรื่อง : แนวทางการพยาบาลดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (COPD)

ผู้ป่วยใน

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชยะหา จังหวัดยะลา

ผู้จัดทำเอกสาร

(นางสุภาวดี ศิระชาวีเจริญ)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ผู้ทบทวนเอกสาร

ผู้อนุมัติใช้

(นางสาวมินตรา ทองธรรมชาติ)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

(นายทินกร บินทะยี่อารัง)

ผอ.ก.รพร.ยะหา

เอกสารนี้เป็นสมบัติของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชยะหา ห้ามนำออกไปใช้ภายนอกหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

๑ นโยบาย

เพื่อลดการกำเริบของโรคและเสียชีวิตในโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

๒ วัตถุประสงค์

เพื่อให้การดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชยะหา เป็นไปอย่างมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ

๓ คำนิยามศัพท์

โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง หรือ COPD (Chronic Obstructive Pulmonary Disease) คือ โรคปอดชนิดเรื้อรัง ที่ผู้ป่วยจะมีพยาธิสภาพของถุงลมโป่งพอง (Emphysema) และ/หรือ หลอดลมอักเสบเรื้อรัง (Chronic bronchitis) เกิดร่วมกัน อาการหลัก คือ ไอ มีเสมหะ หรืออาการหายใจเหนื่อยที่ค่อยๆเป็นมากขึ้นเรื่อยๆ

ภาวะอาการกำเริบ หรือ Exacerbation หมายถึง ผู้ป่วยมีอาการไอมากขึ้น มีเสมหะเพิ่ม เปลี่ยนสี ได้รับยาขยายหลอดลมและยา Steroid ที่ห้องฉุกเฉิน(ER) หรือนอนโรงพยาบาล

๔. ปัจจัยเสี่ยงที่เป็นสาเหตุการเกิดโรค

๑. ปัจจัยด้านผู้ป่วย

- พันธุกรรม เช่น ๑ anti trypsin
- ภาวะ bronchial hyperresponsiveness
- มีปัจจัยรบกวนการเจริญเติบโตของปอดตั้งแต่วัยเด็ก

๒. ปัจจัยจากสภาวะแวดล้อม

- การสูบบุหรี่ ทั้งจากผู้สูบเองโดยตรง หรือได้รับควันบุหรี่จากคนรอบข้าง
- มลภาวะ และสารพิษต่างๆ
- การติดเชื้อ ในระบบทางเดินหายใจในวัยเด็ก

๕. การวินิจฉัย

อาการ มีอาการเหนื่อยหอบ เป็นมากขึ้นเรื่อยๆ และ หรือ ไอ เรื้อรัง มีเสมหะ ในผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง จะมีความจำกัดของความสามารถในการดำเนินกิจกรรมประจำวัน อาจมีอาการแน่นหน้าอก หรือหายใจมีเสียงวี๊ด โดยทั่วไปผู้ป่วยมักมีประวัติการสัมผัสกับมลภาวะทางอากาศหรือมีประวัติสูบบุหรี่ต่อเนื่องเป็นเวลานาน และอาจพบอาการของโรคระบบทางเดินหายใจอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น ภาวะไอออกเป็นเลือด หรืออาการเจ็บหน้าอก ซึ่งพบในผู้ป่วยวัณโรค มะเร็งปอด หรือโรคหลอดลมโป่งพอง (bronchiectasis)

อาการแสดง ระยะแรกของโรค อาจไม่พบความผิดปกติ แต่เมื่ออาการเป็นมากขึ้น ตรวจร่างกาย จะพบลักษณะ airflow limitation และ air trapping เช่น prolonged expiratory phase, diffuse wheezing, increased A – P diameter และเมื่อถึงระยะท้ายของโรค อาจมีลักษณะของหัวใจด้านขวาล้มเหลว เช่น ขาบวม ตับโต หัวใจข้างขวาโต เขียว เป็นต้น

การตรวจภาพรังสีทรวงอก ช่วยในการแยกโรคออกจากโรคอื่นๆ หรือภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น ในผู้ป่วยโรคนี้

คำนิยามศัพท์

๑. **Pulmonary function test** เป็นการตรวจหน้าที่การระบายอากาศ โดยใช้เครื่องสไปโรมิเตอร์ (Spirometer) ใช้สำหรับตรวจผู้ป่วยที่สงสัยว่าปอดทำหน้าที่ผิดปกติ

๒. **Spirometry** หมายถึง การตรวจสมรรถภาพปอดโดยวัดปริมาตรของอากาศที่หายใจเข้าและออกจาก ปอด เครื่องมือที่ใช้วัดเรียกว่า Spirometer กราฟที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาตร และเวลาเรียกว่า Spirogram

ขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ

๑. ข้อบ่งชี้ของการทำ เพื่อการวินิจฉัยโรค (Diagnosis)

๑.๑ ในผู้ป่วยที่มีอาการ อาการแสดง หรือผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ที่ผิดปกติ ซึ่งอาจเกิดจากโรค ระบบการหายใจ ได้แก่ อาการเหนื่อย ไอ หายใจมีเสียงหวีด หรือเจ็บหน้าอก

หรือตรวจร่างกายพบเสียงหายใจ ผิดปกติ ทรวงอกผิดปกติ หรือภาพรังสีทรวงอกผิดปกติ ความเข้มข้นของเม็ดเลือดแดงเพิ่มขึ้น หรือตรวจพบ ออกซิเจนในเลือดแดงต่ำ (SaO₂ ปกติควรมากกว่า ๙๕%) หรือคาร์บอนไดออกไซด์สูง เป็นต้น

๑.๒ ประเมินผลของโรค หรือความผิดปกติที่มีต่อการทำงานของปอด

๑.๓ ในผู้ที่มีปัจจัย เสี่ยงต่อการเกิดโรคระบบการหายใจ ได้แก่ สูบบุหรี่ อาชีพที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคปอด จากการประกอบอาชีพ เช่น ทำงานเหมืองแร่ ทำงานก่อสร้าง ฯลฯ

๑.๔ ประเมินความเสี่ยง ในการเกิดภาวะแทรกซ้อนตามระบบหายใจก่อนการผ่าตัด (Pre-operative risk)

๑.๕ ในกรณีผู้ป่วยเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคทางเดินหายใจ เช่น วัณโรคปอด (TB) ผู้ป่วยต้องได้รับ การวินิจฉัยเพื่อตัดประเด็นโรคติดเชื้อออกก่อน หรือต้องรักษาให้หายก่อน

๒. ติดตามการรักษาหรือการดำเนินโรค (Prognosis)

๒.๑ ติดตามผลการรักษา ได้แก่ ผลของยาขยายหลอดลมในผู้ป่วยที่มีการอุดกั้นของหลอดลม ประเมินผล ของยาสเตียรอยด์ในผู้ป่วยหอบหืด เป็นต้น

๒.๒ ติดตามการดำเนินโรค ที่มีผลต่อสมรรถภาพปอด เช่น ผู้ป่วยที่มีการอุดกั้นของหลอดลม, Interstitial lung disease, Neuromuscular disease เช่น Guillain-barre syndrome

๒.๓ ติดตามผู้ป่วยที่มีอาชีพเสี่ยง ต่อการเกิดโรคระบบหายใจ

๒.๔ ติดตามผลข้างเคียงของยา ที่มีผลต่อระบบการหายใจเช่น amiodarone, ยาต้านมะเร็ง ยากด ภูมิคุ้มกันบางชนิด

๒.๕ ใช้พยากรณ์โรค ได้แก่ COPD ควรมีการตรวจวัดสมรรถภาพปอดปีละ ๑ ครั้ง

๒. ข้อห้ามในการทำ Spirometry

๑. ใจเป็นเลือด

๒. ภาวะลมรั่วในช่องเยื่อหุ้มปอดที่ยังไม่ได้รับการรักษา

๓.ระบบหลอดเลือดหรือหัวใจทำงานไม่ คงที่ ได้แก่ ความดันโลหิตสูงที่ยังควบคุมไม่ได้

(>๑๘๐/๑๑๐ มม.ปรอท), ความดันโลหิตต่ำ (<๙๐/๖๐) , Recent myocardial infarction หรือ

Pulmonary embolism

๔.เส้นเลือดแดงโป่ง (Aneurysm) ในทรวงอก ,ท้องหรือสมอง

๕.เพิ่งได้รับการผ่าตัดตา เช่น ผ่าตัดลอกต้อกระจกในระยะ ๓ เดือนที่ผ่านมา

๖.เพิ่งได้รับการผ่าตัด ช่องอก หรือช่องท้อง ในระยะเวลา ๑ เดือนที่ผ่านมา

๗.ติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจ เช่น วัณโรคปอดระยะติดต่อ ปอดอักเสบ รวมถึงใช้หวัด

๘.สตรีมีครรภ์ (ยกเว้นในบางรายที่จำเป็น)

๙.ผู้ที่มีอาการเจ็บป่วยที่อาจมีผลต่อการทดสอบสไปโรเมตรีย์ เช่น คลื่นไส้หรืออาเจียนมาก

การตรวจ **สมรรถภาพปอด** Spirometry มีความจำเป็นในการวินิจฉัยโรค และจัดลำดับความรุนแรง การติดตามการรักษา โดยพบลักษณะของ airflow limitation ค่า FEV1 / FVC หลังให้ยาขยายหลอดลมน้อยกว่าร้อยละ ๗๐ และแบ่งความรุนแรงของโรคตามหัวข้อดังนี้

๑.อาการ

๒.ระดับของการอุดกั้นของทางเดินหายใจ

๓.การเกิดอาการกำเริบ

๔.โรคร่วม

การประเมินระดับอาการของผู้ป่วย ได้จากการประเมิน CAT หรือ mMRC score โดยแบ่งเป็นระดับรุนแรงน้อยและมาก

Less symptoms (อาการรุนแรงน้อย) mMRC ๐ – ๑ or CAT < ๑๐

More symptoms (อาการรุนแรงมาก) mMRC ๒ or CAT ๑๐

การประเมินระดับของการอุดกั้นของทางเดินหายใจ

Spirometric Classification of COPD

Severity Based on Post-Bronchodilator FEV1

๖.การรักษา

การรักษาในระยะมีการกำเริบของโรค (Acute exacerbation)

การวินิจฉัยการกำเริบ อาศัยข้อมูลทางคลินิก คือผู้ป่วยที่อาการหอบเหนื่อยเพิ่มขึ้น

กว่าเดิม	Stage I : Mild	FEV1 > ๘๐ % predicted	ร่วมกับมี ของ เพิ่มมาก เสมหะ ขึ้น หรือ เปลี่ยนสี ประเมิน ความ
ปริมาณ	Stage II: Moderate	FEV1 > ๕๐ – ๗๙ % predicted	
เสมหะที่	Stage III: Severe	FEV1 > ๓๐ – ๔๙ % predicted	
ขึ้น หรือ	Stage IV: Very Severe	FEV1 < ๓๐ % predicted	
เปลี่ยนสี			โดย
ประเมิน			ความ

รุนแรงของผู้ป่วยเพื่อเป็นแนวทาง ในการดูแลรักษา โดย กลุ่มที่มีความรุนแรงมาก ได้แก่ ผู้ป่วยที่มีลักษณะอาการ และอาการแสดง ดังนี้

- ใช้กล้ามเนื้อหน้าท้องช่วยหายใจ(accessory muscle)มากขึ้นหรือมีอาการของกล้ามเนื้อหายใจอ่อนแรง เช่น respiratory paradox หรือ respiratory alternans, พูดไม่เป็นประโยค

- ซ้ำพจรมากกว่า ๑๒๐ ครั้ง หรือมีภาวะ hemodynamic instability

- มีซีมี หรือสัปสน หมดสติ

- O_๒ sat < ๙๐% หรือ PaO_๒ < ๖๐ mm Hg

- PaCO₂ ๔๕ mm Hg และ pH < ๗.๓๕
- มีอาการแสดงของภาวะหัวใจห้องขวาล้มเหลวที่เกิดขึ้นใหม่

ถ้ามีภาวะดังกล่าวข้างต้น พิจารณารับไว้รักษาในโรงพยาบาล โดยให้การรักษาดังต่อไปนี้

๑. Controlled oxygen therapy ให้ Oxygen โดยปรับอัตราการไหลของออกซิเจน เพื่อให้ได้ระดับ Sat O₂ ๙๐ %

๒. Bronchodilator

β₂ agonist (salbutamol or terbutaline MDI with spacer or nebulizer) or ๒ agonist ร่วมกับ anticholinergic โดยสามารถให้ซ้ำได้ ทุก ๒๐ นาที ถ้าอาการไม่ดีขึ้น

๓. systemic steroid

Dexamathasone ๔ – ๘ mg V q ๖ hrs. or hydrocortisone ๑๐๐ – ๒๐๐ mg V ทุก ๖ hrs. or prednisolone ๓๐ mg / day

๔. Antibiotic พิจารณาให้ทุกราย โดยเลือกชนิดของยาตามข้อมูลการได้รับยาต้านจุลชีพในอดีต หรือชนิดที่ออกฤทธิ์กว้าง เช่น กลุ่ม Fluoroquinolone, Betalactamase inhibitor, macrolide

กลุ่มที่มีความรุนแรงน้อย คือ ไม่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้น ให้การรักษาแบบผู้ป่วยนอกได้ โดย

- เพิ่มขนาดของยาขยายหลอดลมชนิดสูด และความถี่ของการให้ยา
- ให้ oral prednisolone ๓๐ mg / day ๕ วัน
- Antibiotic ให้เฉพาะกรณีที่มี ไซ้หรือเสมหะเปลี่ยนสี เลือกกลุ่ม Betalactam inhaler or macrolide
- พิจารณาให้ inhaled steroid ในกรณีมี exacerbation มากกว่า ๑ ครั้งต่อปี

การรักษาในระยะสงบของโรค

๑. ทูกรายต้องแนะนำให้งดสูบบุหรี่ กรณีที่ยังสูบบุหรี่อยู่

๒. การรักษาทางยา

๓. การทำ Pulmonary rehabilitation เพื่อลดอาการของโรค เพิ่มคุณภาพชีวิต และเพิ่มความสามารถ ในการทำกิจวัตรประจำวัน

๔. โภชนบำบัดในผู้ป่วยทุพโภชนาการ

๕. การรักษาโรคร่วม โรคประจำตัว

๖. การฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ Vaccine พิจารณาให้ influenza vaccine ทูกราย ปีละครั้ง พิสูจน์ว่าลดการกำเริบของโรคได้

๗. การพยาบาล

การพยาบาลในระยะแรกรับ

การพยาบาลในระยะแรกรับ เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการให้การพยาบาลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ที่มีภาวะวิกฤตจากทางเดินหายใจอุดกั้นเรื้อรัง เพื่อให้ทางเดินหายใจโล่ง อากาศผ่านเข้า และออกจากปอดได้สะดวก จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากร สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือพิเศษทางการแพทย์ เพื่อให้พร้อมใช้งานตลอดเวลา

การพยาบาลระยะก่อนจำหน่าย

เตรียมความพร้อมของผู้ป่วยและญาติ โดยเน้นการดูแลเพื่อฟื้นฟูสภาพร่างกาย ป้องกันภาวะแทรกซ้อน ที่จะเกิดขึ้นและการส่งเสริมให้ผู้ป่วยและญาติได้มีความรู้การเฝ้าระวังโรคแทรกซ้อน อาการที่ต้องกลับมาพบแพทย์ ฝึกทักษะการพ่นยาการรับประทานยา การออกกำลังกาย และการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันที่เหมาะสมกับโรค

การวางแผนการจำหน่าย

ทีมสุขภาพได้ร่วมกับผู้ป่วยและญาติในการวางแผนจำหน่ายโดยใช้รูปแบบ METHOD โดยมุ่งเน้นการใช้ยาการรับประทานอาหาร การออกกำลังกายความรู้เกี่ยวกับโรคเพื่อให้ผู้ป่วย

ตระหนักในการดูแลและการปฏิบัติตนที่ถูกต้องขณะอยู่โรงพยาบาลและเมื่อจำหน่ายผู้ป่วยกลับบ้าน

การพยาบาล เพื่อช่วยเหลือให้ผู้ป่วยสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม ดังนี้

๑. ประเมินสภาพผู้ป่วย เพื่อดูว่าผู้ป่วยมีพยาธิสภาพเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด และสามารถปฏิบัติ

กิจกรรมได้เพียงใด และมีสาเหตุอะไรที่ทำให้ผู้ป่วยไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ ตามควรแก่สภาพของผู้ป่วย

๒. สอนและกระตุ้นให้ผู้ป่วยได้ออกกำลังกายอย่างถูกวิธี โดยวิธีการสอนให้ผู้ป่วยหายใจออกโดยการเป่าปาก เพื่อป้องกันการปิดของหลอดลมเร็วเกินไป ช่วยให้ระยะเวลาการหายใจออกนานขึ้น และลดการคั่งของคาร์บอนไดออกไซด์ให้ผู้ป่วยหายใจเข้าทางจมูก

การพยาบาลเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะการหายใจล้มเหลว ในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง มีดังนี้

๑. จัดสาเหตุส่งเสริมที่ทำให้เกิดภาวะหายใจวาย พบว่าการติดเชื้อเป็นเหตุส่งเสริมที่สำคัญ ดังนั้น จึงต้องป้องกันไม่ให้ผู้ป่วยเกิดการติดเชื้อในทางเดินหายใจขึ้นโดยใช้หลัก aseptic technique ในการดูแลผู้ป่วยหรือ ถ้ามีการติดเชื้อเกิดขึ้นจะต้องแก้ไขโดยเร็ว โดยการให้ยาปฏิชีวนะที่เหมาะสมตามแผนการรักษา

๒. ประเมินอาการของการอุดตันทางเดินหายใจจากการมีเสมหะคั่งค้างในหลอดลม หลอดลมหดเกร็งหรือตีบแคบ ซึ่งจะนำไปสู่ ภาวะการหายใจวาย ดูแลทางเดินหายใจของผู้ป่วยให้โล่งเสมอ และพยายามกำจัดเสมหะออกจากทางเดินหายใจ

- แนะนำให้ผู้ป่วยหลีกเลี่ยงจากสิ่งระคายเคืองต่าง ๆ

- ให้ความชื้นแก่เสมหะ โดยกระตุ้นให้ผู้ผู้ป่วยดื่มน้ำมาก ๆ หรือ ดูแลให้ได้รับความชื้นในอากาศหายใจ

โดยเครื่องพ่นละอองน้ำ (nebulizer)

- ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับยาขับเสมหะ เช่น ammonium chloride Potassium iodide
- ช่วยขับเสมหะออก โดยการทำให้ postural drainage
- ให้ความชื้นแก่เสมหะ โดยกระตุ้นให้ผู้ป่วยดื่มน้ำมาก ๆ หรือ ดูแลให้ได้รับความชื้นในอากาศหายใจ โดยเครื่องพ่นละอองน้ำ (nebulizer)

- ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับยาขับเสมหะ เช่น ammonium chloride Potassium iodide
- ช่วยขับเสมหะออก โดยการทำให้ postural drainage

๓. ประเมินอาการและอาการแสดงของการมีออกซิเจนในเลือดต่ำและการมี CO₂ คั่งในเลือด ซึ่งอาการ ของทั้งสองภาวะนี้คล้ายกันมากในรายที่มีระดับ PaO₂ ต่ำกว่า ๕๐ มิลลิเมตรปรอท คาดว่าเนื้อเยื่อจะได้รับออกซิเจน

ไม่เพียงพอ ดังนั้นในรายที่มีออกซิเจน ในเลือดต่ำ ควรให้การพยาบาล ดังนี้

- ให้ผู้ป่วยพักผ่อนทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ เพื่อลดการใช้ออกซิเจน
- ลดภาวะต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดการเผาผลาญในร่างกายเพิ่มขึ้น
- ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับออกซิเจน อย่างเหมาะสม การให้ออกซิเจน แก่ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง จะให้ใน ขนาดที่เพิ่มออกซิเจน แก่เนื้อเยื่อโดยไม่ทำให้เกิด necrosis ดังนั้นจึงนิยมให้ในขนาดต่างๆ แล้วค่อย ๆ เพิ่มขึ้นโดยรักษาระดับ PaO₂ ๕๐ -๖๐ มิลลิเมตรปรอท ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง จะต้องอาศัยระดับออกซิเจน ที่ต่ำเป็นตัวกระตุ้นการหายใจแทนการใช้ระดับ CO₂ ที่สูง การให้ออกซิเจน ขนาดสูงจะทำให้ระดับ ในเลือดสูงขึ้น ทำให้ไม่มีตัวกระตุ้น การหายใจ ผู้ป่วยจะหายใจช้าลง การคั่งของ CO₂ เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดอาการง่วงซึม (necrosis) หรือหมดสติจนถึงหยุดหายใจ

๔. ในรายที่มีการคั่งของ CO₂ ซึ่งเกิดร่วมกับภาวะออกซิเจนต่ำ เลือดเป็นกรดจะทำให้ผู้ป่วยเกิดอาการต่าง ๆ ขึ้นโดยเฉพาะอาการทางระบบประสาท การพยาบาลจึงมุ่งที่ให้การระบายอากาศดีขึ้น เพื่อช่วยให้ CO₂ ถูกขับออกจากร่างกายมากขึ้นโดย ก้อน โดยให้หน้า ๑

ถึง ๒ แล้วหายใจออกทางปาก โดยลักษณะการห่อปาก คล้ายผิวปากในช่วงเวลานับ ๑ ถึง ๔ แนะนำให้ผู้ป่วยหายใจโดยวิธีดังกล่าว ขณะมีกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ป่วยสามารถปฏิบัติกิจกรรมนั้นได้ โดยไม่เหนื่อยเกินไป

- แนะนำให้มีกิจกรรมหรือออกกำลังกายกลางแจ้งขณะหายใจออก เนื่องจากผู้ป่วยใช้แรงขณะหายใจออกน้อยกว่าหายใจเข้า

- แนะนำให้เริ่มออกกำลังกายที่ละน้อย ไม่ควรถี่มาก ไม่หักโหม ให้ผู้ป่วยได้พักในระยะเวลาพอเหมาะ

- ถ้าผู้ป่วยสามารถออกกำลังกายถึงระดับที่ต้องการแล้ว และคิดว่าผู้ป่วยสามารถที่จะออกกำลังกายเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมได้ ควร

ค่อย ๆ เพิ่มความถี่ของการออกกำลังกายหรือการปฏิบัติกิจกรรมก่อน แล้วค่อย ๆ เพิ่มระยะเวลาให้นานขึ้น และเพิ่ม

ความรุนแรงขึ้นเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้ ถ้าผู้ป่วยได้รับออกซิเจนอยู่ ต้องพิจารณาจำนวนให้เหมาะสมกับขนาดของ

กิจกรรมหรือการออกกำลังกายที่ผู้ป่วยมีอยู่

- จัดตารางการออกกำลังกายให้ก่อนอาหาร และให้อาหารผู้ป่วยน้อย ๆ เพราะถ้ามีอาหารในกระเพาะมากเกินไป

ทำให้ปวดขยายตัวไม่ดี

- หลีกเลี่ยงการออกกำลังกายในระยะที่ผู้ป่วยได้รับยา เช่น อัลฟา หรือเบต้าซิมพาโทมิเมติกส์(alpha or beta

sympathomimetic) หรือยาต้านฮิสตามีน กำลังออกฤทธิ์สูงสุด เพราะระยะนั้น อัตราการเต้นของหัวใจและการหายใจจะสูง

- สอนวิธีการหายใจที่ถูกต้อง โดยหายใจเข้าและลึก ขณะหายใจออกให้ห่อปากและหุดกล้ามเนื้อหน้าท้อง ทั้งนี้

เพื่อให้อากาศถูกขับออกมาได้มากที่สุด

- สอนวิธีไออย่างมีประสิทธิภาพ และดูแลทางเดินหายใจให้โล่ง ช่วยในการกำจัดเสมหะออกมา

- ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับ intermittent positive pressure breathing (IPPB) ซึ่งจะช่วยให้การถ่ายเทของอากาศดีขึ้น

- แนะนำให้ผู้ป่วยหลีกเลี่ยงการใช้ยาระงับประสาทที่อาจกดการหายใจ

- ในรายที่ผู้ป่วยใส่ท่อหายใจ อาจต้อง hyperventilate lung ให้บ่อย ๆ

- สังเกตระดับความรู้สึกตัวของผู้ป่วยอย่างสม่ำเสมอ

๕. จัดสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้ป่วยนอนหลับไม่เพียงพอ และส่งเสริมให้ผู้ป่วยนอนหลับให้ได้มากที่สุด

๖. สังเกตอาการของผู้ป่วยขณะนอนหลับอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะการหายใจเพื่อประเมินปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

การพยาบาลสำหรับปัญหาทางด้านจิตใจและสังคม

พยาบาลจะต้องทำให้ผู้ป่วยและครอบครัวเกิดความไว้วางใจเปิดโอกาสให้ครอบครัวได้แสดงความคิดเห็นหรือซักถามข้อข้องใจต่าง ๆ รวมทั้งควรให้ความรู้แก่ ผู้ป่วยและครอบครัว เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับโรค วิธีการรักษาพยาบาล ตลอดจนภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ช่วยเหลือในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ป่วยและครอบครัวได้มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

การพยาบาลสำหรับปัญหาขาดความรู้ในการดูแลตนเองขณะอยู่ที่บ้าน

ควรให้มีความรู้เกี่ยวกับ โรค ภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ วิธีการรักษาพยาบาล การออกกำลังกายที่เหมาะสมพยาบาลควรเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและครอบครัว และควรประสานงานกับหน่วยงานอื่นในการให้การดูแลผู้ป่วยการช่วยเหลือหรือการเตรียมผู้ป่วย เพื่อให้สามารถดูแลตนเอง ขณะอยู่ที่บ้านได้เป็นอย่างดี

- จัดตารางการออกกำลังกายให้ก่อนอาหาร และให้อาหารผู้ป่วยน้อย ๆ เพราะถ้ามีอาหารในกระเพาะมากเกินไป ทาให้ปวดขยายตัวไม่ดี

- หลีกเลี่ยงการออกกำลังในระยะที่ผู้ป่วยได้รับยา เช่น อัลฟา หรือเบต้าซิมพาโทมิเมติกส์(alpha or beta sympathomimetise) หรือยาต้านฮิสตามีน กำลังออกฤทธิ์สูงสุด เพราะระยะนั้น อัตราการเต้นของหัวใจและการหายใจจะสูง

- สอนวิธีการหายใจที่ถูกต้อง โดยหายใจเข้าและลึก ขณะหายใจออกให้ห่อปากและหุดกล้ามเนื้อหน้าท้อง

ทั้งนี้เพื่อให้อากาศถูกขับออกมาได้มากที่สุด

- สอนวิธีไออย่างมีประสิทธิภาพ และดูแลทางเดินหายใจให้โล่ง ช่วยในการกำจัดเสมหะออกมา

- ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับintermittent positive pressure breathing (IPPB)จะทำให้การถ่ายเทอากาศดีขึ้น

- แนะนำให้ผู้ป่วยหลีกเลี่ยงการใช้ยาระงับประสาทที่อาจกดการหายใจ

- ในรายที่ผู้ป่วยใส่ท่อหายใจ อาจต้อง hyperventilate lung ให้บ่อย ๆ

- สังเกตระดับความรู้สึกตัวของผู้ป่วยอย่างสม่ำเสมอ

การพยาบาลสำหรับปัญหาการขาดสารอาหารในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง มีดังต่อไปนี้

- ประเมินภาวะโภชนาการของผู้ป่วยอย่างสม่ำเสมอ

- อธิบายให้ผู้ป่วยและญาติทราบถึงความสำคัญของการได้รับสารอาหารและน้ำอย่างเพียงพอ

- กระตุ้นให้ผู้ป่วยรับประทานอาหารช่วยให้รับประทานได้มากขึ้นเพียงพอกับความ ต้องการของร่างกาย

- จัดชนิดของอาหารให้เหมาะสมกับอาการของผู้ป่วย
- เพิ่มจำนวนมื้ออาหาร โดยให้รับประทานมื้อละน้อย ๆ แต่บ่อยครั้งขึ้น

การพยาบาลสำหรับปัญหาเกี่ยวกับการพักผ่อนนอนหลับในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง มีดังนี้

- ประเมินสาเหตุของการพักผ่อนนอนหลับไม่เพียงพอ และปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการนอนหลับของผู้ป่วย
- จัดสาเหตุต่างๆ ที่ทำให้ผู้ป่วยนอนหลับไม่เพียงพอ และส่งเสริมให้ผู้ป่วยนอนหลับให้ได้มากที่สุด
- สังเกตอาการของผู้ป่วยขณะนอนหลับอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะการหายใจเพื่อประเมินปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น

การพยาบาลสำหรับปัญหาทางด้านจิตใจและสังคม

พยาบาลต้องเข้าใจว่า ผู้ป่วยต้องการ การประคับประคอง การช่วยเหลือในขณะมี ปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะในระยะแรก ซึ่งผู้ป่วยต้องปรับตัว เพื่อให้พันบพบาทของผู้เจ็บป่วย พยาบาลจะต้องทำให้ผู้ป่วยและครอบครัวเกิดความไว้วางใจเปิดโอกาสให้ครอบครัวได้ แสดงความคิดเห็นหรือซักถามข้อข้องใจต่าง ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ระบายความเครียดของ ตัวเองด้วย ทั้งควรให้ความรู้แก่ ผู้ป่วยและครอบครัว เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับโรควิธีการ รักษาพยาบาล ตลอดจนภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ช่วยเหลือในการปรับตัวต่อ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ประคับประคองเพื่อให้ผู้ป่วยและครอบครัวได้มีชีวิตอยู่อย่างมี ความสุขตามสมควรแก่สภาพ

โดยต้องพิจารณาถึงการตอบสนอง และการปรับตัวดังกล่าว จะขึ้นอยู่กับภาวะของจิต สังคมของผู้ป่วย แต่ก็ต้องอาศัยการประคับประคองจากพยาบาลด้วย พยาบาลจึงต้องมีความเข้าใจ และช่วยเหลือผู้ป่วยอย่างเหมาะสม

การพยาบาลสำหรับปัญหาขาดความรู้ในการดูแลตนเองขณะอยู่ที่บ้าน

การขาดความรู้ในการดูแลตนเองจะทำให้ผู้ป่วยปฏิบัติตัวไม่ถูกต้อง ไม่ได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง และผู้ป่วยมักไม่ร่วมมือในแผนการรักษาพยาบาล จึงต้องวางแผนที่จะให้ความรู้แก่ผู้ป่วยเพื่อให้ผู้ป่วยสามารถดูแล

ตนเองได้ ตลอดจนช่วยให้บุคคลในครอบครัวมีความรู้ และทักษะในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน ควรให้มีความรู้เกี่ยวกับโรคภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ วิธีการรักษาพยาบาล การสะสมพลังงานและการออกกำลังกายที่เหมาะสม พยาบาลควรเป็นผู้ให้ คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและครอบครัว เมื่อเกิดปัญหาขึ้นควรดูแลระดับประคองผู้ป่วยและควรประสานงานกับหน่วยงานอื่นในการให้การดูแลผู้ป่วย การช่วยเหลือหรือการเตรียมผู้ป่วยเพื่อให้สามารถดูแลตนเอง ขณะอยู่ที่บ้านได้เป็นอย่างดี จะทำให้ผู้ป่วยมีชีวิตรอดอยู่อย่างสุขสบายตามสมควรแก่สภาพ ความจำเป็นที่จะต้องมารับการรักษาในโรงพยาบาลจะน้อยลง ลดความสิ้นเปลืองทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัวได้ นอกจากนี้การดูแล

ผู้ป่วยที่บ้าน โดยเฉพาะผู้ป่วยระยะสุดท้ายของโรค จะทำให้ ผู้ป่วยมีความสุขสบายและถึงแก่กรรมอย่างสงบได้

แนวทางปฏิบัติ ขณะ Admit

Focus/ Goal/ outcome	Assessment	Intervention	Evaluation
การพยาบาลระยะแรกเริ่ม ระยะก่อนเข้าสู่ภาวะวิกฤต			
1. Focus มีไข้ -2 Goal ไม่มีไข้ 3 outcome T 36.7- 37.4 C	มีการติดเชื้อใน ร่างกาย ประวัติ มีไข้ <u>ข้อมูลสนับสนุน</u> -T..... -P..... -R..... -spo2..... -BP..... -ผล CBC WBC..... - ผล X-ray ปอด -แพทย์วินิจฉัย.....	1. ประเมินสัญญาณชีพแรกเริ่ม และ SOS score เพื่อประเมิน ความรุนแรง 2. ประเมินสัญญาณชีพ ตาม แนวทางการประเมินผู้ป่วย ตามค่า คะแนน SOS=0-1 V/S ทุก 4 hr. SOS=2-3 V/S ทุก 2 hr. SOS≥ 4 V/S ทุก 1 hr. รายงานแพทย์เมื่อค่าคะแนน เพิ่มขึ้น 3. ดูแลให้การพยาบาลเช็ดตัวลดไข้ เมื่ออุณหภูมิร่างกาย ≥ 38 องศา เซลเซียส และ ดูแลให้ยาลดไข้ ตามแผนการรักษา 4. ดูแลให้ได้รับยาปฏิชีวนะตามแผน การรักษา 5. ดูแลให้ดื่มน้ำมาก 1 ลิตร/วัน/ เช็ดตัวลดไข้ 6. ติดตามอาการและอาการอาการ แสดงของการติดเชื้อที่รุนแรง 7. ประเมินระดับความรู้สึกตัว เปลี่ยนแปลง	1. ไม่มีไข้ จากการเช็ดตัว ลดไข้อุณหภูมิร่างกาย อยู่ ระหว่าง 36.5-37.4 องศา เซลเซียส 2. ลงบันทึกการ ประเมินค่า SOS Score =..... 3. ได้รับยา Paracetamol (500mg) 1 tab o prn 4. ได้รับยาปฏิชีวนะ 5. ระดับความรู้สึกตัวดี ตามตอบรู้อาการ Coma score 15 คะแนน หน้าตา สดชื่น

<p>Focus :ผู้ป่วยมีภาวะหายใจเหนื่อยหอบ</p> <p>Goal :ผู้ป่วยไม่มีภาวะหายใจไม่เหนื่อยหอบ ไม่มี Retraction</p> <p>outcome : อัตราการหายใจ 20-22 ครั้ง/นาที</p> <p>-</p>	<p>ผู้ป่วยมีภาวะหายใจเหนื่อยหอบข้อมูลสนับสนุน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะการหายใจ - R.... - T... - P.... - BP..... - Spo2 ≤ 95 % - ไอ มีเสมหะมาก - เสียงฟังปอด - ลักษณะ สี กลิ่น ของเสมหะ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดท่านอนให้อยู่ในท่าศีรษะสูง ประมาณ 30 องศา เพื่อให้ปอดขยายตัว ได้ดี และมีการระบายอากาศที่ดี 2. ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับออกซิเจน Oxygen flow rate ในขนาดสูง ผ่านเครื่องทำความชื้นให้กับผู้ป่วยทาง Nasal cannula (High- flow nasal cannula) ตามแผนการรักษา 3. ดูแลให้พักผ่อนโดยจัดสิ่งแวดล้อมให้สงบ รบกวนผู้ป่วยเมื่อจำเป็น และพยายามทำการพยาบาลให้เสร็จสิ้นใน ช่วงเวลาเดียวกัน 4. แนะนำให้สังเกตลักษณะการหายใจที่ ผิดปกติเช่น หายใจหอบมากขึ้น หายใจลำบาก <p>สังเกตอาการและอาการแสดงของภาวะพร่อง ออกซิเจน เช่น หายใจหอบมากขึ้น หายใจลำบาก หายใจเข้ามีเสียงดัง (inspiratory stridor)</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. ประเมินระดับความรู้สึกตัวหากลดลง มีกระสับกระส่าย ซึม ร่วมกับการ ประเมินสัญญาณชีพ ทุก 1-4 ชั่วโมง ตามความ รุนแรงของผู้ป่วย เมื่อพบความ ผิดปกติให้รายงาน แพทย์เพื่อให้ ความช่วยเหลือต่อไป 6. ช่วยระบายเสมหะด้วยการทำกายภาพบำบัดทรวงอกและสอนการหายใจและการขับเสมหะอย่างมีประสิทธิภาพ ในราย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ลักษณะการหายใจปกติ ไม่เหนื่อยหอบ ไม่ต้อง ใช้กล้ามเนื้อพิเศษช่วยในการหายใจ 2. อัตราการหายใจและสัญญาณชีพตัวอื่นๆปกติ 3. Oxygen saturation =.....
--	--	---	---

		<p>ที่ตรวจพบว่ามีเสมหะมาก และเป็นสาเหตุของการอุดกั้น ทางเดินหายใจ</p> <p>7.ประเมินสภาพร่างกายก่อนและหลังทำกิจกรรม พยาบาล เพื่อป้องกันภาวะพร่องออกซิเจนที่รุนแรงมากขึ้น</p> <p>8.ดูแลให้ได้รับยาปฏิชีวนะ ยาขยายหลอดลม ยาขับ เสมหะ ยากลุ่มคอร์ติโคสเตียรอยด์ ตามแผนการรักษา</p>	
ระยะวิกฤต			
<p>Focus :ผู้ป่วยมีภาวะหายใจล้มเหลวเนื่องจาก Acute exacerbation</p> <p>Goal :ผู้ป่วยไม่มีภาวะหายใจล้มเหลว</p> <p>outcome : อัตราการหายใจ 20-22 ครั้ง/นาที</p> <p>O2 Sat $\geq$92%</p>	<p>มีภาวะ Acute exacerbation</p> <p>ลักษณะการหายใจ</p> <p>HR > 120/min,</p> <p>RR > 30/min</p> <p>ลักษณะการหายใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Air hunger - Accessory muscle used 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ดูแลจัดทำศีรษะสูง 30-40 องศา 2.ดูแลให้ได้รับออกซิเจน High flow 3.ดูแลให้รับยาขยายหลอดลมตามแผนการรักษา 4.รายงานแพทย์ 5.เตรียมรถ Emergency เตรียมRefer 	<p>ผู้ป่วยนอนท่าศีรษะสูง 30-40 องศา</p> <p>ได้รับออกซิเจน High flow.....</p> <p>RR<24/min,o2 sat$\geq$92%</p> <p>ผู้ป่วยหายใจไม่มี Retraction</p> <p>ได้รับยาขยายหลอดลมตามแผนการรักษา</p>

ระยะดูแลต่อเนื่อง			
<p>Focus :ผู้ป่วยมีความสามารถในการทำกิจกรรมลดลง เนื่องจากประสิทธิภาพการทำงานของปอดลดลง</p> <p>Goal : :ผู้ป่วยมีความสามารถในการทำกิจกรรมได้</p> <p>outcome : สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้เพิ่มมากขึ้น</p>	<p>ผู้ป่วยมีความสามารถในการทำกิจกรรมลดลง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.ประเมินอาการอ่อนแรงของกล้ามเนื้อ อาการเหนื่อยหอบและความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ 2.ดูแลช่วยเหลือในการทำกิจกรรมต่างๆตามความเหมาะสม ของผู้ป่วยแต่ละราย 3.สอนให้ผู้ป่วยไออย่างมีประสิทธิภาพ ประคองทรงวงกขณะหายใจเข้าแล้วหายใจออกโดยแรงเพื่อขับ เสมหะออก 4.ปรึกษากายภาพบำบัด 	<p>ผู้ป่วยสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ตามความเหมาะสม</p>
ระยะวางแผนจำหน่าย			
<p>Focus :ขาดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับโรคและการควบคุมโรค เมื่อออกจากโรงพยาบาล</p> <p>Goal : ผู้ป่วยมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับโรคและการควบคุมโรค เมื่อออกจากโรงพยาบาลได้ถูกต้อง</p> <p>outcome : สามารถทำกิจวัตร ประจำวันได้เพิ่มมากขึ้น</p>	<p>ขาดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับโรคและการควบคุมโรค เมื่อออกจากโรงพยาบาล</p> <p>ข้อมูลสนับสนุน -ผู้ป่วยและญาติซักถามเกี่ยวกับการเจ็บป่วย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.สร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วย พูดคุยซักถาม ตลอดจนรับฟังปัญหาต่างๆด้วยความเต็มใจทำให้ผู้ป่วยเกิดความรู้สึกไว้วางใจ ทั้งนี้การสนับสนุนของครอบครัวมีบทบาทที่สำคัญเข้ามาดูแลผู้ป่วยเกิดความมั่นใจในการดูแลผู้ป่วยเมื่อกลับบ้าน 2.ประเมินความรู้เกี่ยวกับโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และให้ความรู้ญาติ / ผู้ดูแล เพื่อให้ผู้ป่วยมีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินของโรค และความรู้ในการปฏิบัติตัวได้ อย่างถูกต้องและเหมาะสม 3.ดูแลจัดสิ่งแวดล้อม ไม่ให้มีการแพร่กระจายเชื้ออากาศถ่ายเทสะดวก จัดวางสิ่งของให้เป็น 	<p>ผู้ป่วยและญาติปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม</p>

		<p>ระเบียบ และใกล้พอที่ผู้ป่วยสามารถหยิบใช้ได้</p> <p>4. สำหรับผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อและเสี่ยงต่อการแพร่กระจายเชื้อ แนะนำให้ผู้ป่วยสวมใส่หน้ากากอนามัยหรือผ้าปิดปากและจมูก เวลาไอจาม และอาจจะแยกผู้ป่วยและของใช้ต่างๆ เพื่อป้องกัน การแพร่ กระจายเชื้อ</p> <p><u>การวางแผนจำหน่าย</u></p> <p>การวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยควรเริ่มต้นที่ที่ผู้ป่วยรับไว้ในโรงพยาบาล โดยมีทีมสหสาขาวิชาชีพ รวมทั้งผู้ป่วยและญาติมีบทบาท ร่วมวางแผนให้เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยา อาการข้างเคียงการปฏิบัติตัว การออกกำลังกาย เพื่อให้ผู้ป่วย สามารถกลับไปดำเนินชีวิต ดูแล ตนเองได้อย่างปกติ โดยสรุปคำ แนะนำ ผู้ป่วยก่อนกลับบ้าน ที่ต้องการพบแพทย์มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.การปฏิบัติตัว สังเกตอาการผิดปกติอื่น เช่น อาการไอ เหนื่อย หอบมากขึ้น เสมหะมาก เปลี่ยนสี มีไข้ ควรรีบมาพบแพทย์ 2.การรับประทานยาตามแผนการรักษาอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรหยุดยาเองหากอาการยังไม่ดีขึ้น ให้รีบกลับมาพบแพทย์ 3.หลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดโรค เช่น เลิกบุหรี่ การอยู่ใน
--	--	--

		บริเวณที่เสี่ยงต่อการติด เชื้อ เช่น สถานที่แออัด 4. ควรมาพบแพทย์ตามนัด และ เข้าตริเน็คCOPDเพื่อติดตามอาการ และให้การดูแลอย่างต่อเนื่อง	
--	--	--	--

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี <http://www.rbpho.moph.go.th>
- สมาคมอุรเวชช์ประเทศไทย แนวทางการวินิจฉัยและรักษาโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง พ.ศ.2565
<https://www.tst.or.th>

แนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง สสจ.พะเยา

ผู้จัดทำเอกสาร	ผู้รับรอง	ผู้อนุมัติใช้
		
(นางสุภาวดี ศิระเชาว์เจริญ) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	(นางสาวมินตรา ทองธรรมชาติ) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ	(นายทินกร บินหะยีอารง) ผอ.รพร.ยะหา

เอกสารนี้เป็นสมบัติของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชยะหา ห้ามนำออกไปใช้ภายนอกหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต